

МЕСТНИТЕ НАЗВАНИЯ В С. ПАДЕШ, БЛАГОЕВГРАДСКО – СЕМАНТИЧНА КЛАСИФИКАЦИЯ И СТРУКТУРНИ ОСОБЕНОСТИ¹

Наделина ИВОВА

Югозападен университет „Неофит Рилски“, България
E-mail: nadelina_ivova@abv.bg, ORCID ID: 0000-0001-6416-298X

THE TOPONYMY OF THE VILLAGE OF PADESH, BLAGOEVGRAD AREA – SEMANTIC CLASSIFICATION AND STRUCTURAL SPECIFICS

Nadelina IVOVA

South-West University “Neofit Rilski”, Bulgaria
E-mail: nadelina_ivova@abv.bg, ORCID ID: 0000-0001-6416-298X

ABSTRACT: The present text describes the toponymy of the village of Padesh, Blagoevgrad area. It represents a semantic classification of the place names and observes their structural specifics. The text also mentions some word-formation and morphological peculiarities. More than 210 microtoponyms and oikonoms are classified in three main groups. The first group analyses toponyms derived from geographical characteristics or from some other specifics of the place. The group contains 98 names and the analysis shows that 47 of them include geographical terms. The second group observes toponyms reflected by cultural history of Padesh - names related to the village agriculture and forestry, religious concepts and settlement structure. The most of the toponyms are classified as a possessives in the third group. The least of them are formed by a personal name, a nickname or by an adjective. The other ones are names for ownership, derived by proper names and some specific suffixes such as *-ица* and *-ея*. The most of the toponyms in that group come from resident/ family names or have as a constituent a possessive adjective. All the names are analyzed as simple toponyms, complex toponyms and compounds. The text finds that the toponymy of the village of Padesh contains mostly simple place names, less often the toponyms formed by an adjective and a noun and just two of the place names are compounds.

KEYWORDS: toponymy, Padesh, semantic classification, structure, place names

Топонимията на всяко населено място, по-голямо или по-малко, притежава свои уникални особености, макар да отразява и общи тенденции в процеса на именуване. Именно затова проучването ѝ има не само своята ономастична, общолингвистична стойност, но дава ценна информация за културата, историята и мирогледа на населението като основен именуващ света, който го заобикаля. Настоящият текст анализира местните названия в с. Падеш и е опит за запълване на липсите в топонимичните проучвания в Благоевградско.

I. Обща информация за село Падеш

Село Падеш се намира в Благоевградска област, част е от община Благоевград² или бившата Горноджумайска околия, която се разделя на две основни части в зависимост от разположението на населените места спрямо р. Струма. Падеш спада към западната част на тази околия, обхващаща десния бряг на реката (Лалчев, Томова, 2006, с. 147). Селото се простира на над 35 кв. км по източните склонове на Влахина планина. Намира се в падина, откъдето идва и названието му (диал. *падина* ‘голяма котловина, поле между планини’ (БЕР 5, с. 3). Разположено е на около 650 м надморската височина. Климатът му е преходноконтинентален, а почвите са благоприятни за отглеждането на различни зърнени, овощни култури и зеленчуци (ЕПК II, с. 91 – 92). Към месец септември 2021 г. жителите на благоевградското село наброяват 508 души³, а при сравнение с предното преброяване се констатира общата за повечето малки населени места тенденция към намаляване на населението.

¹Изследването е разработено в рамките на проекта „Филологическо наследство на Благоевградския регион“ с номер RP-A3/24, финансиран от ЮЗУ „Неофит Рилски“.

²Вж. справката в Единния класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ), <https://www.ekatte.com/> (12.08.2024).

³Справка на сайта на НСИ от последното преброяване през 2021 г. на линка: https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=1962 (12.08.2024).

Благоевградското село е селище от разпръснат тип, където най-голямата поселищна единица е *село*. Към землището му обаче се отнасят множество махали⁴, но и по-малки селищни структури (колиби и къщи), споменати за пръв път като селищни обединения в периода XIV - XV век (вж. Чолева-Димитрова, 2002, с. 19 – 21 и цитираната там литература). От тях 20 махали обозначават селищни структури в радиус до 3 – 4 км от Падеш, а другите 24 са локализирани на по-голямо разстояние (до около 8 км). По-голямата отдалеченост е причината в различни административни документи тези селищни обединения да се отбелязват като прилежащи към махала Будишка, но намиращи се в землището на Падеш.

Селото има свое основно училище, създадено през 1882 г., което едва по-късно е наречено по името на революционера Тодор Александров (ЕПК II, с. 92)⁵. Като културно средище в селото се оформя читалището „Смилен Сейменски – 1929“, основано през 1929 г, там е локализирана и местната библиотека. Духовно средище за изцяло християнското население е действащият православен храм „Св. Димитър Солунски (Миротовани)“, построен през 1898 г. с дарения от околните села и от миряните в Падеш (Роячки, 2000, с. 11 – 13; Александрова, 2016, с. 51 – 61)⁶. През 1930 г. именно там е открита раннохристиянска гробница (Съобщение, 1930).

За по-древни поселения на територията на днешното село свидетелстват открити на северозапад останки от антично и късноантично селище, а също така и следи от керамични съдове на трако-римско селище, чието находище е в м. Грамадите (ЕПК II, с. 92). Местните разказват, че днешното село е наследник на римско селище с име Виктория, твърдение, останало без научна обосновка засега.

А. Чолева-Димитрова посочва като най-ранно споменаване на селищното име *Падеш*⁷ това в турски документи от 1570 г., отнасящи се до историята на македонския народ (Чолева-Димитрова, 2002, с. 153). Ойконимът се свързва с *пад* ‘стръмнина, стръмно място’ и е образуван с топонимична наставка *-еш* (вж. Чолева-Димитрова, 2002, с. 153). Той произхожда от старинна или рядка диалектна дума (Чолева-Димитрова, 2015, с. 39). По-късни споменавания на селищното име са открити в джелепкешански списъци от 1576 г., както и в документ от 1650 г. (ЕПК II, с. 92). Селището се споменава и в миней за църковно дарение от 1755 г. (Роячки, 2000, с. 3 – 4).

Информация за демографското състояние и жилищния фонд на селото от края на XIX в. се среща в трудове на различни краеведи. По това време Падеш е част от Джумайската кааза, заедно с още 46 села (Стрезов, 1891, с. 18–21, Кънчов, 1900, вж. *Снимка 1*). Населението и тогава се състои изцяло от българи християни и наброява 1250 души (Кънчов, 1900, с. 192; Роячки, 2000, с. 6).

Снимка 1. Граници на Горноджумайската кааза към 1900 г., по В. Кънчов, *Македония. Етнография и статистика*

След Освобождението на България Падеш и почти всички по-малки населени места в Горноджумайско остават под османска власт чак до 1912 г.

⁴ Като махали са определени и именувани и по-малки селищни структури, съставени от едва няколко къщи. Това, разбира се, не е строго характерно само за топонимията в Благоевградско (вж. напр. Саламбашев, 1976, с. 77).

⁵ За съжаление, учебното заведение е закрито през 2009 г.

⁶ В цитираните две изследвания се излагат по-подробни данни за събраните дарения, посещенията от духовни лица, иконописа и архитектурата на храма в с. Падеш.

⁷ Същото название носят и други географски обекти – махала до с. Ямна, Етрополе и местност край с. Оплетня, Своге.

Този текст има за цел да класифицира в отделни семантични типове местните названия от с. Падеш, Благоевградско, като отбележи и основните им структурни особености. В хода на изследването се коментират и някои от словообразователните особености на названията. На класификация подлежат 175 топонима, именуващи различни обекти – микроороними, местностни названия и хидроними. Към тях се добавят и 44 названия, произхождащи от жителско име⁸. Събраните оними се изследват чрез непълен ономастичен и структурен анализ. Анализът на всеки топоним е синхронен и се извършва според общото значение на апелатива, което позволява и отнасянето на названието към определен семантичен клас (вж. Балкански, Цанков 2010, с. 2,88)

II. Теория и преглед на предишни изследвания

Частично топонимията в Благоевградско, където се намира и с. Падеш, се изследва в известен брой разработки, които се отнасят до местните имена в Югозападна или Западна България. Тук трябва да споменем труда върху селищните имена на Югозападна България на А. Чолева-Димитрова (2002), както и отделни нейни статии за ойконимията и микротопонимията в Благоевградско (Чолева-Димитрова, 2011; Чолева-Димитрова, 2014, с. 47 – 62; Чолева, 2015, с. 35 – 40) и Санданско (Чолева-Димитрова, 2002, с. 87 – 108). Известен брой изследвания се концентрират върху топонимията на конкретни градове и по-малки населени места в Благоевградска област, сред тях са изследването на К. Попов за местните имена в Разложко (Попов, 1979), както и това на Й. Еленин за топонимията в Дупнишко (Еленин, 2006). Др. Лалчев изследва старинните топоними в Мелнишко и Благоевградско, открити в текстове на Ант. Попстоилов (Лалчев, 1999, с. 98 – 101). В друг текст заедно с М. Томова разглеждат в етимологичен ракурс топонимията в с. Крупник, Благоевградско (Лалчев, Томова, 2006, с. 147 – 170). Й. Недялкова проучва старинната лексика в микротопонимията на Петричко (Недялкова, 2012, с. 219 – 227). Местните имена от днешната територия на община Благоевград не са били основен обект в ономастичен труд, като описването и изследването на топонимикона на с. Падеш е стъпка в тази посока.

Семантичната класификация на топонимите в настоящото изследване се основава на обособените във вече цитираните топонимични изследвания семантични типове. Събраните названия се поделят на: **земеписни имена** – имена, съдържащи географски и народни географски термини⁹, названия, в които се отразяват всякакви външни характеристики на обекта на онимизация – форма, размер, наличие на друг обект в рамките на именування, метафорично сходство с друг обект, названия, повлияни от местната флора и фауна (вж. Дуриданов, 1958, с. 44 и следв.; Саламбашев, 1976, с. 66 – 72; Попов, 1979, с. 70, срв. с Чолева-Димитрова, 2002, с. 87); **културно-исторически названия** – съдържат или отразяват важни културно-исторически данни за населеното място, за развитието на селищната система и поселищните форми и обединения, за бита, земеделието, скотовъдството, религиозната принадлежност на населението, за техническия прогрес и историческото му минало (срв. с Дуриданов, 1958, с. 65 – 71; Саламбашев, 1976, с. 72 – 80; Попов, 1979, с. 67, 72, Чолева-Димитрова, 2002, с. 88); **посесивни названия** – тук най-често топонимите произхождат от лично, родово име или прякор, могат да съдържат вторични прилагателни, указващи притежание. Обикновено онимите се класифицират според словообразователните си особености (срв. с Дуриданов, 1958, с. 71 и следв.; Саламбашев, с. 80 – 86; Попов, 1979, с. 64, 68; Чолева-Димитрова, 2002, с. 89 – 90); **вторични названия** – названия, получени от други оними чрез трансонимизация (Дуриданов, 1958, с. 54 – 56; Саламбашев, 1976, с. 86 – 87); някои класификации съдържат в отделен семантичен тип и имена от чужд произход. На подобна семантична класификация се основават и по-нови ономастични изследвания (вж. напр. Николова, Кръстанова, Петрова, Михайлов, 2015, с. 84 – 96; Данчева, 2012, с. 270 – 291).

При анализа на структурните особености изследването поделва събраните названия на едноосновни (еднокоренни) и двуосновни (двукоренни) местни названия (Димитрова-Годорова, 1998, с. 55 – 60; Чолева-Димитрова, 2002, с. 78 – 80), като се взема предвид афиксалното

⁸ От общо събраните 219 названия 120 са получени под формата на фишове от архива на Лабораторията по лингвистична география при Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Останалите 99 са събирани посредством интервюта с жители на селото.

⁹ Вж. повече у Данчева, 2012, с. 271.

изменение (или липсата на подобно) в словоформата на топонима, както и особеностите в строежа му.

По-голяма част от интерпретираните в текста оними възприемаме като микротопоними – тъй като именуват различни малки географски обекти в землището на с. Падеш, чиито имена се употребяват от ограничен брой хора и нямат широко административно-териториално обозначаване (Балкански, Цанков, 2010, с. 249; Чолева-Димитрова, 2002, с. 23)¹⁰. Изследването отбелязва и наличието на вторични названия, особено в областта на именуването на махали, като тези названия се третират като вид ойконими (Чолева-Димитрова, 2002, с. 21; срв. Балкански, Цанков, 2010, с. 140 – 141, с. 170).

III. Топонимията на село Падеш, Благоевградско

1. Земеписни имена

1.1. Имена, съдържащи географска лексика

В първата подгрупа са разпределени местни названия от с. Падеш, съдържащи географски или народен географски термин (вж. Балкански, Цанков, 2010, с. 81 – 82, Данчева, 2012, с. 271). Имената обозначават предимно микроороними, а класификацията на двусосновните се осъществява въз основа на определяемостта в тях:

андък от тур. ‘дупка, яма’: *Въчин андък, Дедов андък, Цацовски андък*

бърдо – ‘издигнато над равнината неголямо възвишение с полегати склонове и обикн. със заоблени очертания: рът, рид’¹¹: двусосновни – *Борово бърдо*

валог – ‘широко място между ридове’¹²: едноосновни – *Валозите, Валого*; двусосновни – *Валевски валог, Петкашевски валог*

валта¹³: едноосновни – *Валтата* (срв. Михайлова, 1984, с. 83)

врѣх²: ‘най-високата част от планина, земно възвишение, която се издига и обособява над билото’¹⁴: едноосновни – *Врѣшничко*; двусосновни – *Висок врѣх, Дабов врѣх, Златоврѣх*

диал. герѣн ‘място, което се залива от вода, при изсъхване почвата му се напуква’ (БЕР 1, с. 238) – едноосновни: *Герѣно*

дерѣ ‘дълбок дол, обикновено със стръмни брегове’¹⁵ – едноосновни: *Дерѣто*, двусосновни: *Цацовското дерѣ*

падинѣ 1. Вдлъбнато, снижено място върху земната повърхност, което е обградено с височини; долина, долчина, котловина’¹⁶: двусосновни: *Бачова падинѣ, Боженска падинѣ, Вукярска падинѣ, Джигурска падинѣ*,

прѣслап ‘седловина’¹⁷: двусосновни: *Багашев прѣслап*

присѣде: двусосновни: *Горно присѣде*

рид ‘немного високо земно възвишение със заоблен връх, продълговати и обикн. симетрични склонове; хълм, бърдо1, баир, чукар, рът’¹⁸: двусосновни – *Божанов рид, Габерски рид, Гдлийо рид, Дабов рид, Джабирски рид, Джалев рид, Джигурски рид, Мейнов рид, Сѣкулски рид, Узунски рид*

ридина: двусосновни – *Багашева ридина, Бачова ридина, Вѣчева ридина, Горна ридина, Голѣмата ридина, Дѣчина ридина, Дѣгата ридина, Лазарска ридина, Танката ридина*

слѣтина: едноосновни – *Слѣтина*; двусосновни – *Долна Слѣтина*

чѣка, чукар: едноосновни – *Чуката*; двусосновни – *Камбитската чѣка, Кдновска чѣка*

¹⁰ Някои от онимите се представят като средищни – между макро- и микротопонимията, тъй като представят общност от по-малки топонимни обекти (Балкански, Цанков, 2010, с. 239, напр. Олевци (махала) = Долни Олевци и Горни Олевци (местностни названия).

¹¹РБЕ, <<https://ibl.bas.bg/rbe/>>, 04.08.2024).

¹²РБЕ, <<https://ibl.bas.bg/rbe/>> 04.08.2024).

¹³В Западна България при онимизацията на думата *валта* тя се доближава в семантично отношение с *валог, падинѣ, долина* (Чолева-Димитрова, 2009, с. 138).

¹⁴РБЕ, <https://ibl.bas.bg/rbe/>, 04.08.2024

¹⁵РБЕ, <https://ibl.bas.bg/rbe/>, 04.08.2024)

¹⁶РБЕ, <<https://ibl.bas.bg/rbe/>>, 04.08.2024).

¹⁷РБЕ, <<https://ibl.bas.bg/rbe/>>, 04.08.2024).

¹⁸РБЕ, <<https://ibl.bas.bg/rbe/>>, 04.08.2024)

Тук трябва да се прибавят и топоними, които съдържат географски термин, назоваващ различен обект от апелатива, пример за това са *Планинката* (местност с пасбище) и *Реката* (пасбище). Названията съвпадат с топонимообразуващата основа в 11 от микротопонимите, като едноосновните обикновено са членувани. Значително по-често географската лексика е част от двуосновен оним – в ролята на определяемо (в 39 случая). Най-често с подобна функция е нарицателното *рид* (в 10 онима). Като определение в рамките на онимната синтаagma най-много пъти участва вторично прилагателно със суфикси: *-ов*, *-ев* и *-ов-ск-* (вж. 3.3).

1.2. МИ, свързани с различни външни характеристики

В този подклас се представят микротопоними, свързани с характеристики на назованото, като форма, размер, разположение спрямо друг обект. Към тях се добавят и названия, получени чрез метафоричен пренос (срв. с Саламбашев, 1976, с. 68 и следв.; Чолева-Димитрова, 2022, с. 89). Класифицирането на двуосновните се ръководи както от семантиката на онимичните епитети, така и от тази на определяемите в тях. Голяма част от тези названия се срещат и в други семантични видове:

А) названия, мотивирани от формата на назованото или от друг обект в него;

– едноосновни: *Равнището* (равнинна местност), *Равниците* (махала от ЖИ), *Троало* (камениста местност, от *трохало* или *тарла*¹⁹);

– двуосновни: *Вукярско равнище*, *Топалско равнище*, *Блезнов камен*, *Валеов камен*, *Момин камен* (скала);

Б) МИ, свързани с размера на местността или с отношението ѝ спрямо други обекти – тук се срещат предимно двуосновни топоними, като важни за акта на именуването са първичните прилагателни в състава им (*голям*, *дълъг*, *тънък*). Според нарицателното в състава им някои от тях се класифицират и в друг семантичен подклас.

Свързани с размера на местността са следните названия:

– едноосновни: *Ширините*;

– двуосновни: *Висок връх*, *Големата ридина*, *Големата нива*, *Дъгата ридина*, *Танката ридина*.

Към названията, възникнали в резултат от отношението на местността с други обекти, обикновено се отнасят двуосновни топоними със съставна част прилагателните *горен* и *долен*. В с. Падеш се откриват немалко подобни микротопоними:

– **горен**: *Горна нива*, *Горна ридина*, *Горни Олевци*, *Горни ширини*, *Горно присде*;

– **долен**: *Долна нива*, *Долна Слатина*, *Долни Олевци*, *Долни ширини*.

В) названия, свързани с друга характеристика на именувания обект или според наличието на друг обект в него. Тук спадат и някои водни имена:

– едноосновни: *Блатище*, *Блатишката* (местности със заблатена почва, от *блато* и суфикси *-ище*, *-иш-ка*), *Баздо* (пресечена местност, от диал. *базд* ‘лоша, неприятна миризма’²⁰), *Валтата* (местност със силно влажна почва), *Водицата*, *Воднико* (от *водник* ‘мочурище’, БЕР 1, с.167), *Вировето* (местност с отклонена от реката вода, образуваща малки водни басейни).

– двуосновни: *Багашев кладенец*, *Белите камени* (камениста местност), *Блезнов камен* (местност с голям оброчен камък), *Валеов камен* (местност с камък, вероятно оброчен).

Д) микротопоними, възникнали по сходство с друг обект (вж. Чолева-Димитрова, 2002, с.87–88, Саламбашев, 1976, с.71 и следв.) – те са резултат от метафоричен пренос, осъществен в процеса на топонимизация. Най-често онимите се основават на сходство по форма или някаква субстанция:

– едноосновни: *Будишка* (махала, народната етимология го извежда от *буд(я)* и суфикси *-иш-ка*, коренът е запазен и в по-старото селищно име на тази територия – *Будешница*), *Гиздовец* (възвишение, от *гиздав* и топонимичен суфикс *-ец*), *Гнойшката* (местност, от *гной*, срв. МИ Гнойщата, Дебърско, БЕР 1, с. 256), *Вратнищата* (планинска местност, в която релефът и

¹⁹ Срв. с македонското селищно име Троало, за което се предполага, че произхожда от думата с гръцки произход *троало* (с елизия на х) – за именуване на каменната местност, или от тур. *tarla* ‘нива, поле’ (БЕР 7, с. 823, срв. с Иванова, 2014, с. 181). Имайки предвид местонахождението на обекта в Падеш, възприемаме първото предположение.

²⁰ <http://drmj.eu/show/%D0%B1%D0%B0%D0%B7%D0%B4/%D0%BC> (13.08.2024).

растителността образуват специфичната форма, от *вратница*, вж. БЕР 1, с. 182), *Връшничко*, *Ушїте* (махала)²¹

– двусловни: *Гюрова глава* (скали с формата на глава); *Златовръх* (връх, огряван от слънцето през по-голяма част от деня), *Гладно поле* (нива, *гладен* = *неплодороден*), *Голио рид* (рид, *гол* = *безлесен*).

1.4. Имена, свързани с метеорологични явления

Този семантичен подклас не е продуктивен, тъй като са засвидетелствани едва 4 топонима. Те са мотивирани предимно от движението на въздушните или водните маси в близост или от липсата на достатъчно слънчева светлина. Сред тях преобладават едноословните: *Бурнавица* (от прил. име *бурен* и *-ав-ица*), *Въртешката* (от *въртя* и суфикси *-еш-ка* и *-оп*, срв. БЕР 1, с. 212 – 213), *Въртопо* (планинска теснина, от *въртоп* ‘водовъртеж, фуниевидна вдлъбнатина’, БЕР 1, с. 212); двусловни: *Къдсева осойна*.

1.5. МИ, мотивирани от название на растение

Тук названията се класифицират въз основана на семантиката на онимната основа, разделят се на две големи групи:

А) названия, мотивирани от имена на дървета – представят се предимно имена на местности (в по-голямата част гористи), за които конкретният дървесен вид се явява отличителна характеристика:

– едноословни: *Благуне* (от диал. ‘явор, дъб’, БЕР 1, с. 53), *Боро*, *Бресто*, *Габоро*, *Горюновица*, *Горюница* (и двете от *горун* ‘дъб’, БЕР 1, с. 266), *Дабїците*, *Дабò*, *Орехчето*;

– двусловни с прилагателни от названията за дървета: *Борово бърдо*, *Дабов връх*, *Дабов рид*, *Върбова бахча*;

Б) МИ от названия на треви и храсти – тук се регистрират само две названия: *Бръшленò*, *Папринїко* (от папрат и суфикс *-ник*)

Среща се и название от апелатив със събирателно значение – *Гьстакò*.

Общият брой на тези местни названия е 17, от тях мотивираща основа най-често се явяват различните названия на дъба – в 6 онима. Едноословните са повече – 13 онима от 17, от тях 12 са членувани.

1.6. Имена, свързани с животни

Изключително непродуктивен се оказва и този модел на именуване в топонимикона на с. Падеш. Фауната мотивира възникването на само 4 местни названия: едноословни: *Въкòвци* (ЖИ, вторично ойконимно), *Мечкарци* (ЖИ, вторично ойконимно) – от *мечкар* и *-ци*; двусловни: *Въчин анòк*; *Въчина нїва* – от *вълк* (*вък* в говора) и суфикс *-ин*, *-ина*.

Земеписните названия са общо 98 на брой, като най-многобройни са названията с географски термин – общо 47. Едноословните безафиксални имена са общо 23, от тях членувани са 22. Едноословните названия с афиксални изменения са 17, като те най-често са образувани с топонимичните суфикси *-ица* (4) *-ец* (3) и *-иш-ка* (4), *-ка* (2). Двусловните земеписни са 48, изградени са от прилагателно + същ. име. В състава им участват по-често вторични прилагателни (в 28 названия). Регистрирана е една композитна форма – *Златовръх*.

2. Културно-исторически местни названия от топонимията на с. Падеш

Този клас топоними съхраняват различни особености от бита на жителите в дадено селище, свидетелстват за религиозната им принадлежност, вярванията на населението, дават ценна информация за прогреса и за историческото минало на общността.

2.1. Микротопоними, свързани със земеделието и с основни земеделски дейности

От начините за опазването на земите са възникнали много малко микротопоними, които имат своето разпространение и в топонимията на много други селища. Регистрирани са 2, като

²¹ Изключително разпространено местно название, именуващо различни географски обекти и селищни форми в българската топонимия.

вторият е класифициран при названията, свързани с горското стопанство: *Оградните* (местност с обработваеми земи, от *оградѐн*); *Бр̀анището*.

Мотивирани от нарицателни за вида обработвана земя са имената с втора съставка нарицателното *нива*. Структурният модел от прилагателно и нарицателно е изключително продуктивен за топонимията на с. Падеш:

нива ‘обработваема земна площ извън населено място, където се засяват обикн. житни растения, слънчоглед, царевица, тютюн и под.’²²: *Беж̀ански н̀иви*, *Б̀езински н̀иви*, *Вал̀еова н̀ива*, *Геринска н̀ива*, *Гол̀емата н̀ива*, *Гор̀на н̀ива*, *Гьор̀евата н̀ива*, *Д̀едовата н̀ива*, *Димитр̀ачкова н̀ива*, *Дол̀на н̀ива*, *Джаб̀ирска нива*

От примерите е ясно, че най-често прилагателното, функциониращо като онимен епитет, е вторично, получено от жителско или лично име.

Макар и по-рядко, се откриват и едноосновни названия за вида обработваема земя: *Леуц̀анка*, вторичен оним, свързан със СИ *Лешк̀о*; *Лиу̀те* (обработваема земя, от *леха* (*леа* в говора), като тук нарицателното *лех̀а* се явява топонимна основа с второто си значение – единица мярка за повърхнина, равняваща се на 300 кв. м.²³; *Ориу̀щето* – от апелативна основа *ориу̀ще*¹ ‘нива, която една година не се обработва, за да отлежи почвата’ (БЕР 4, с. 923). Свързани с обработването на земята или с това на земеделските култури са и следните едноосновни прости названия: *Воденѝцата* (покрайречна местност), *Тро̀ало* (от диал. *трох̀ало* или от *тарла*, вж. 1.2.А), *Гу̀мното*.

Дейности като овощарството и лозарството са характерни за с. Падеш, ето защо не е изненадващ фактът, че те са намерили отражение и в местната топонимия: *Бад̀емите* (бадемова гора), *Бла̀гата кру̀ша* (стръмна местност), *Вѝновец* (възвишение), *Лозето* (местност с лозови насаждения), *Яб̀лките* (*Ябаките* в говора, местност с ябълкови насаждения и с обработваеми земи). По-често тези названия са едноосновни и безафиксални. Почти всички са членувани.

С професионалната дейност на жителите са свързани местните названия *Алвад̀жиѝте* (местност, от (х)алваджия, срв. Илчев, 1969, с. 45), *Ковач̀евци* (малка селищна структура с постройки и нива, от ЖИ, произлизащо от *ковач*, вж. Илчев, 1969, с. 261) и *Воденич̀арци* (малка селищна структура с постройки и нива, от ЖИ, произхождащо от *воденич̀ар*).

2.2. Топонимия от с. Падеш, свързана със скотовъдството и горското стопанство

Тя се изгражда от следните названия:

– едноосновни: *Бас̀анища* (гориста местност, от *басан*), *Бр̀анището* (от *бранище* ‘гора, от която е забранено да се сече’²⁴, БЕР 1, с. 74), *Гьст̀ако* (гориста местност, от *гьст* и суфикс *-ак*), *Овч̀арнико*

– двусосновни: **ливада** ‘място с естествено порасла трева, която се коси’ (БЕР 3, с. 389 – 390): *Беж̀ански лив̀ади*, *Ш̀опови лив̀ади*; композитна форма: *Голос̀еко* (връх, обезлесен в резултат на усилена сеч).

2.3. Местни имена, свързани с религиозна принадлежност, с имена на светци или ритуална обредност или народни поверия

От историческите данни за Падеш от последните години на XIX и началните на XX век става ясно, че на територията му живеят предимно българи християни, факт, който говори за това, че насилственото помохамеданчване в селищата по Средна Струма през XVI и XVII век (напр. в Крупник, Осеново, Разлог, вж. Лалчев, Томова, 2006, с. 148–151) не е засегнало тукашното население и не се е отразило и в топонимията. Липсват названия, свързани с исляма. За наличието на оброчни места свидетелстват двусосновните названия с определяемо *ка̀мен*, както и съставните елементи, етимологично свързани с диал. *Бл̀езно* ‘погрешно, неправилно’ (от прил. *блз̀дънь*, БЕР 1, с. 55):

– едноосновни: *Бл̀езновец* (хълм), *Влад̀ишко* (местност с църковни земи), *Кр̀ъсто* (местност с православен кръст със сравнително големи размери), *Цр̀ъквата* (земите около православния храм „Св. Димитър“);

²² РБЕ, <https://ibl.bas.bg/rbe/>, (07.08.2024)

²³ Вж. РБЕ, <https://ibl.bas.bg/rbe/lang/bg/%D0%BB%D0%B5%D1%85%D0%B0/> (07.08.2024).

²⁴ <https://ibl.bas.bg/rbe/> (07.08.2024)

– двуосновни: **ка̀мен**: *Блезно̀в ка̀мен* (местност), *Валѐов ка̀мен* (местност), *Мо̀мин камен* (скала); **църква**: *Георгова църква* (местност с останки от раннохристиянска църква)

Името на светец (св. Георги) мотивира възникването на само един топоним, от народно поверие се регистрира също едно местно название – *Мо̀мин ка̀мен*. С погребалната обредност са свързани следващите названия: *Гробищата*, *Ротѐц* (от *рот* ‘свинска муцуна’, свързано етимологично с *рѐт*; *o* < стб. Ъ, БЕР 6, с. 329, 379), както и едно двуосновно – *Стари́те гробища*.

2.5. Названия, свързани с различни съоръжения, пътища и археологически обекти

Семантичният подтип не е продуктивен, тъй като събраните микропоними са едва няколко на брой: *Грама̀дите* (местност с останки от трако-римско селище), *Тръба̀та*, *Юрто̀* (местност с обработваеми земи); двуосновни: *Ри́мски пат* (стар път).

2.6. МИ, свързани с поселищни форми, общностни обединения

В тази част се представят едноосновни названия, както и двуосновни, които съдържат лексемите *махала*²⁵, *колиби*, *къщи*. Подобни селищни образувания възникват след XV век Друга част са топоними, повлияни от формите на стопански обединения като стопански дворове и пр., характерни за социализма.

Важно е да уточним, че над 40 от названията на махали в с. Падеш са образувани от жителски имена, те ще бъдат разгледани в частта с посесивните названия (срв. Саламбашев, 1976, с. 83–86; Чолева-Димитрова, 2002а, с. 89 – 90):

– едноосновни: *Будѝшка* (махала), *Дво̀ро*, *Колѝбището* (колиби, от колиба и наставка - *ище*), *Село̀то* (махала, разположена покрай стария център на Падеш – около храма „Св. Димитър Солунски“), *Ушѝте* (махала);

– двуосновни: *маха̀ла* ‘част от селище, квартал’ (БЕР 3, с. 690): *Ба̀чова махала*, *Камбѝтска махала*, *Ильо̀вска махала*, *Равна̀чка махала*, *Сѐкулска махала*, *Раклѐовска махала*; *колѝби* ‘най-малкото по брой на домакинствата българско селище, обикновено съставено от няколко къщи’ (Балкански, Цанков, 2010, с. 169; срв. с БЕР 2, с. 555): *Бѐзински колѝби*; *къ̀щи* ‘съвкупност от една-две постройки, които са владение на представители на едно домакинство (срв. БЕР 3, 239–241; Балкански, Цанков, 2010, с. 170): *Бѐзински къ̀щи*, *Джа̀бирски къ̀щи*, *Марѝански къ̀щи*, *Ма̀рковски къ̀щи*, *Равна̀чки къ̀щи*, *Раклѐовски къ̀щи*.

Преобладават двуосновните имена със структура на именно словосъчетание (15 онима). В тях като първа съставка се съдържа притежателно прилагателно, най-често образувано със суфикс *-(ъ)ск-*. Двуосновните с елемент *махала* се използват паралелно за означаването на един и същ обект (махала) с някои едноосновни от ЖИ, напр. *Ба̀чова ма(х)ала* = *Ба̀човци*; *Ильо̀вска ма(х)ала* = *Ильо̀вци*; *Раклѐовска ма(х)ала* = *Раклѐовци*.

Културно-историческата топонимия в Падеш е представена с 58 названия, като 10 от тях се съдържат и в останалите семантични класове. Най-много от тези оними са свързани с поземлената собственост, именуваат ниви (15 топонима), най-малко названия са за именуване на различни съоръжения и пътища – едва 4 имена. Едноосновни са 24 от културно-историческите топоними, а двуосновни – 34 от тях. Открива се и една композитна форма.

3. Посесивни местни названия

В този семантичен клас се разглеждат топоними от с. Падеш, които произхождат от лично име или прякор, имена, образувани с топонимична наставка, и имена от притежателни прилагателни или от жителски имена. Подобно развитие в онимните функции на жителските имена е отбелязвано (Илчев, 1967, с. 5, Саламбашев, 1976, с. 77), а получените названия на махали са сочени като „характерни образувания за Югозападна България“ (Чолева-Димитрова, 2002, с. 21).

Получените от прякор или лично име оними са малко на брой – само 3 названия, които са едноосновни – *Пелтѐците* (махала, от *пелтѐк* ‘човек, който заква’), *Хвѐрко̀лаците* (*Фѐрко̀лаците* в говора, от *хвѐрка̀м* 2. ‘движа се с голяма бързина’²⁶), *Ла̀зарци*.

3.1. Посесивни местни названия, образувани с топонимични суфикси

²⁵ Въпросът за мястото на махалите в топонимията е разглеждан обстойно, ето защо тук не се засяга, само ще отбележим, че възприемаме определянето им като макро- или мезойконими (Чолева-Димитрова, 2002а, с. 19 – 21, вж. и цитираната там литература).

²⁶ РБЕ, <https://ibl.bas.bg/rbe/> (25.08.2024).

Тези едноосновни названия са значително повече от едноосновните прости, използват се самостоятелно и имат предимно посесивна и вторична онимна функция:

-ица (-ав-ица, -ев-ица, -ов-ица): *Багъшица, Батковица, Бодганица, Бачевица, Божковица, Върковица, Гошевица, Гюрковица, Джалевица, Даналевича, Йованица* (рид). Суфиксът е с типична ономастична функция не само при посесивните местни названия. Тук се добавя при основи от лични и родови имена, за да именува земя, обработвана и притежавана от съответния собственик.

-ец (ов-ец): *Батовец* (рид), *Братовец* (невисоко възвишение)

3.2. Топоними със съставна част притежателни прилагателни

В топонимията на с. Падеш се откриват само 3 едносъставни топонима, тяхната основа е съществително име: *Войнова* (от собственото име *Воин*), *Владийско* (от *владика*) и *Гарината*. Всички останали са двусъставни и са изградени по модела *прилагателно + същ. име*. В тях адекватите са образувани със суфикси *-(ъ)ск-* (и неговите разширения), както и с наставки *-ев* и *-ов*. Класификацията на названията се осъществява въз основа на словообразователните характеристики на прилагателното в тях, а в зависимост от определяемото те вече бяха отнесени и към други семантични класове:

-(ъ)ск- (ов-ск-; -ев-ск-; яр-ск-; -ин-ск-): *Безински* ниви, колиби; *Бежански* ливади, ниви; *Вукярско*, равнище, падина, *Геринска* нива, *Джабирска* къща, нива, рид; *Джигурска* падина, рид; *Лазарска* ридина; *Марковски* къщи; *Марянски* къщи; *Равняшки* къщи; *Раклеовски* къщи; *Секулски* рид; *Топалско* равнище; *Узунски* рид; *Цацовски* андък, дере и още 4 названия;

-ов: *Бачовата* нива, падина, ридина; *Божанов* рид; *Валев* валог, камен, нива; *Георгова* църква; *Димитрачкова* нива; *Михова* нива; *Шопови* ливади

-ев: *Багъшев* кладенец, ниви, преслап; *Горевата* нива; *Джалев* рид; *Кьосева* осойна; *Петкашев* валог

Двусъставните посесивни названия, съдържащи прилагателно, са общо 47, като прилагателните в тях са образувани най-често със суфикс *-ск-* и неговите разширения. Прилагателните рядко се членуват (в 4 топонима).

3.3. Посесивни местни имена от жителско име

В по-голямата си част махалите в Падеш са почти обезлюдени, като жителите им се преместват или в общинския град (особено след 1956 г., вж. ЕПК II, с. 90), или в по-централните за селото участъци, където техни наследници живеят и днес. Названията, представени тук, са функционално и по форма припокриващи се с жителски имена. Започват да функционират като селищни с развитието на селищната структура (вж. повече у Илчев, 1967, Чолева-Димитрова, 2002, с. 9). А. Чолева-Димитрова предполага, че преди да се превърнат в жителски, са били и родови (Чолева-Димитрова, 2002, с. 91)²⁷.

Представените названия, резултат от трансономизация, са класифицирани според словообразователните си особености – в зависимост от разширенията на суфикса *-ци*:

-ин-ци: *Детинци, Безинци, Здравчинци, Ружинци, Бежанци;*

-ов-ци: *Акетовци (Якитовци), Бачовци, Валевци, Върковци, Ильовци, Раклеовци, Стойльовци, Станийшовци, Чучковци, Чучуковци, Црвевковци;*

-ев-ци: *Джалевци, Кьосевци, Миджевици, Петкашевици, Петревици, Яневци;*

-ци: *Вукярци, Джабирци, Джамбазци, Джегурци, Кремичарци, Лазарци, Марянци, Мечкарци, Огнянци, Постоци, Секулци, Симонци, Таушанци, Топалци, Узунци, Фукарци, Чокарци, Шопци, Янкуци.*

Трябва да отбележим още 6 жителски имена, подложени на топонимизация, които обозначават селищна структура, по-малка от махалата и колибите. Именуваат собственост на род: *Воденичарци, Ковачевци, Мерковци, Марковци, Цацовци, Шарбанци.*

²⁷ В тази връзка ще отбележим, че в с. Падеш са запазени фамилените имена: *Детински, Безински, Ружински, Бежански, Якитови, Бачови, Валевци, Въркови, Ильовски, Раклеови, Стойльовски, Чучкови, Чучукови, Червевковци, Джалеви, Кьосеви, Миджеви, Петкашеви, Вукярски, Джабирови, Джамбазки, Лазарски, Марянски, Мечкарски, Огнянски, Постоци, Секулски, Симонски, Таушански, Топалски, Фукарски, Чокарски*, срв. с Александрова, 2016, с. 53 и цитираните там архивни документи.

Посесивните местни названия в с. Падеш са общо 79, като към тях се прибавят и вторичните названия на махали. Едноосновните са общо 28, по-голяма част са получени афиксално, като продуктивен е словообразователният модел с топонимичния суфикс *-ица* и неговите разширения (13). Двусосновните с вторично прилагателно съставляват най-голям дял от посесивните названия, като обикновено обозначават обработваема земя или ороним. Прилагателното в състава им най-често се образува със суфикс *-(в)ск-*.

4. Хидроними

В близост до и през територията на село Падеш текат три реки, чиито названия са образувани на основата на ойконим – *Габровчица*, *Габровска* река от СИ *Габрово*, *Лецианска* река – от СИ *Лешко*. Интересен е случаят с топонимната основа на р. Вранещица, която в средното си течение се нарича *Стара река* (*Старата река* в говора) (вж. Лалчев, Томова, 2006, с. 163). В изследването на Др. Лалчев и М. Томова хидронимът е записан в два акцентни варианта (*Вранещица* и *Вранещица*). Авторите допускат етимологична връзка с диалектна глаголна употреба, по-точно с глагола *вране* ‘вали’ (вж. Лалчев, Томова, 2006, с. 165) и топонимичен суфикс *-ица*, тоест назовава се река, чието пълноводие се дължи на дъждове и снеговалежи.

5. Названия от чужд произход, неясни и несигурни названия

Въпреки продължителното османско присъствие топонимията на с. Падеш не е повлияна от наличието на лексикални елементи от турски или арабско-персийски произход в степента, в която е повлияна тази на близки населени места със засилено помохамеданчване след XV-XVI век (срв. с Лалчев, Томова, 2006). Там, където за апелативна основа е използван чужд лексикален елемент (предимно турски), той най-често е доразвит с домашни словообразователни и формообразователни средства: напр. *Асьло* (от тур. *aslı* ‘истинен, точен’, срв. с БЕР 1, с. 19). По-повлияна се оказва антропонимията – родовете, жителските имена и прякорите, част от която е топонимизирана: напр. *Узунци* (махала, ЖИ) – от тур. *uzun* ‘дълъг, висок’, вж. Илчев, 1969, с. 111, 503); *Таушанци* (махала, ЖИ) – от тур. *tavşan* ‘заек’ (вж. Илчев, 1969, с. 479).

Неясни и несигурни са местните названия *Айдъш*, *Анилица*, *Белусто*, *Гъдче*, *Довътица*, които следва да се подложат на дълбок етимологичен и словообразователен анализ за по-точното им интерпретиране.

Изводи

На базата на приложените в текста местни названия могат да се направят следните изводи за топонимията на с. Падеш, Благоевградско:

1. Анализиранияте 175 микротопонима и 44 ойконима показват, че мотивационната база за създаването им е разнообразна. Обектите на именуване са различни – ороними, местностни названия, ойконими и по-рядко хидроними.

2. Най-добре представени са семантичните класове на посесивните (114 имена без принадлежащите и към други класове) и на земеписните названия (98). Особеностите на релефа, стремежът жителите да обхванат и да опишат географските форми, които ги заобикалят, се явяват мотивационна база за названията с географска и народна географска лексика – в 47 местни имена.

3. Сред слабо представените подтипове са тези, мотивирани от апелативите за различни съоръжения – пътища, строежи, археологически обекти (4 оими), както и топонимите, мотивирани от названия на животни – 3 оими.

4. Микротопонимията се състои от едно- и двусъставни имена, като с леко предимство са едноосновните – 90 срещу 85 за двусосновните. Потвърждава се закономерността едноосновните прости названия да бъдат в голямата си част членувани. Ойконимите са предимно едноосновни.

5. За основа на едносъставните микротопоними служат предимно апелативи – 51 от 90 едноосновни, на второ място са названията от лично име, прякор или родово име – 19, а на трето – названията от прилагателно или адективирано причастие – 14 названия.

6. Относително равен е делът на едноосновните безафиксални и едноосновните афиксални названия – съответно 44 и 46 имена, като при афиксалните се откриват само образувани суфиксално местни названия.

7. Сред продуктивните словообразователни модели са тези със суфикс *-ица*, който е с топонимична функция в 14 имена; със суфикс *-ка* и неговите разширения (*ши-ка*) – в 8 названия,

в които наставката е с апелативна функция, т.е. не допринася за топонимизацията; суфикс *-ец* (*-ов-ец*) се среща с топонимична функция в 6 онима; *-ище* се среща в общо 6 названия, но само в две има топонимообразуваща роля.

8. Не се наблюдава голямо разнообразие при реализирането на структурни модели при двусъставните названия. От всички 85 микротопонима 82 се реализират като онимна синтагма – съчетание на прилагателно и същ. име, като най-често прилагателното е вторично (в 65 онима), образувано е най-много пъти с наставка *-(ъ)ск-* и нейните разширения (29 названия); по-рядко с *-ев* (в 7 названия), *-ов* (11 названия) и *-ин* (4).

9. Почти не се откриват композитни форми, регистрират се два топонима с тази структура: *Златовръх* и *Голосѐко*.

10. Трансономизация се наблюдава най-вече при ойконимите, където жителски имена придобиват ойконимна функция. Явлението вече е определено като характерно за селищните названия на Югозападна България. По тяхно подобие и словообразователен модел възникват названия, които все още не именува махала, а по-малка селищна структура, подобна на тази, назована с двусловните местни имена с елемент *къща* (*къщи*).

БИБЛИОГРАФИЯ:

- Александрова, Е. (2016)** Духовна култура и късно възрожденско изкуство в църквата „Св. Димитър Солунски“ в с. Падеш, Благоевградско. – В: *Симитлия – от древността до наши дни*. Благоевград: УИ Неофит Рилски, с. 51 – 61 (*Aleksandrova, E. Duhovna kultura i kasno vazrozhdensko izkustvo v carkvata “Sv. Dimitar Solunski” v s. Padesh, Blagoevgradsko. – V: Simitliya – ot drevnostta do nashi dni. Blagoevgrad: UO Neofit Rilski, s. 51 – 61.*
- Балкански, Т., Цанков, К. (2010) БЕР (1–7)** *Енциклопедия на българската ономастика*. В. Търново: Фабер (*Balkanski, T. Tsankov, K. Entsiklopedia na balgarskata onomastika. V. Tarnovo: Faber.*)
Български етимологичен речник. Т. 1–7. София: БАН (*Balgarski etimologichen rechnik. T. 1-7. Sofia: BAN.*
- Данчева, Н. (2012)** За структурата и словообразователната характеристика на микротопонимите. – В: *Научни трудове на Пловдивския университет „Паусий Хилендарски“*, Том 50, кн. 1, СБ. В. Филология, с. 270 – 291 (*Dancheva, N. Za strukturata i slovoobrazuvatelnata harakteristika na mikrotoponimite. – V: Nauchni trudove na Plovdivskia universitet “Paisii Hilendarski”, T. 50, kn.1, SB. V. 2012, s. 270 – 291.*
- Димитрова-Тодорова, Л. (1998)** Структурни типове еднокоренни български ойконими в съпоставка със западнославянски ойконими. // *Български език*, № 1, с. 55 – 60 (*Dimitrova-Todorova, L. Strukturni tipove ednokorenni balgarski oikonimi v saropstavka sas zapadnoslavyanski oikonimi. // Balgarski ezik, № 1, s. 55 – 60.*
- Дуриданов, Ив. (1958)** Топонимията на Първомайско. – В: *Годишник на Софийския университет, Филологически факултет*, ЛП, с. 1 – 200 (*Duridanov, Iv. Toponimiyata na Parvomajsko. – V: Godishnik na Sofijskiya universitet, Filologicheski fakultet, LP, s. 1 – 200.*
- Еленин, Й. (2006)** *Топонимията в Дупнишко*. Благоевград: УИ Неофит Рилски (*Elenin, J. Toponimiyata v Dupnishko. Blagoevgrad: UI Neofit Rilski.*
- ЕПК II (1999)** *Енциклопедия „Пирински край“*. Т. II. Благоевград: Редакция „Енциклопедии“ (*Entsiklopedia “Pirinski kraj”*. Blagoevgrad: Redakcia “Entsklopedii”).
- Илчев, Ст. (1967)** Името на кв. *Дървеница*. // *Вечерни новини*, №5053 (18 декември). София (*Ilchev, St. Imeto na kv. Darvenitsa. // Vecherni novini, №5053 (18 dekemvri). Sofia.*
- Илчев, Ст. (1969)** *Речник на личните и фамилните имена у българите*. София: БАН (*Ilchev, St. Rechnik na lichnite i familnite imena u balgarite. Sofia: BAN.*
- Кънчов, В. (1900)** *Македония. Етнография и статистика*. II фототипно изд. София: АИ Проф. Марин Дринов (*Kanchov, V. Makedonia. Etnografia i statistika. II fototipno izd. AI Prof. Marin Drinov.*
- Лалчев, Др., Томова, М. (2006)** Етимологични ракурси в топонимията на средновековната епархия Крупник в Благоевградско. // *Състояние и проблеми на българската ономастика*. Т. 8, бр. 1, с. 147–170. (*Lalchev, Dr., Tomova, M. Etimologichni rakursi v toponimiyata*

- na srednovekovnata eparhia Krupnik v Blagoevgradsko. // *Sastoyanie I problem na balgarskata onomastika*. Т. 8, br. 1, s. 147 – 170).
- Лалчев, Др. (1999)** Старинната топонимия от Мелнишко и Благоевградско в научните трудове на Ан. Попстоилов. – В: *Известия на историческия музей в Благоевград*, Т. 1. Благоевград, с. 98 – 101 (Lalchev, Dr. Starinnata toponimia ot Melnishko I Blagoevgradsko v nauchnite trudove na An. Popstoilov. –V: *Izvestia na istoricheskia muzej v Blagoevgrad*, Т. 1: Blagoevgrad, s. 98 – 101).
- Недялкова, Й. (2012)** Старинната лексика в микропонимията на Петричко. // *Състояние и проблеми на българската ономастика*, Т. 12, с. 219 – 227 (Nedyalkova, J. Starinnata leksika v mikrotoponimiyata na Petrichko. // *Sastoyanie I problem na balgarskata onomastika*. Т. 12., s. 219 – 227).
- Николова, Е., Кръстанова, В., Петрова, М., Михайлов, М. (2015)** Семантична класификация на ойконимите от Смолянска община. // *Zestyty Cyrylo-Metodiańskie*, Vol. 4 (2015), с. 84 – 96 (Nikolova, E., Krastanova, V., Petrova, M., Mihaylov, M. Semantichna klasifikacia na ojkonomite ot Smolyanska obshtina. // *Zestyty Cyrylo-Metodiańskie*, Vol. 4 (2015), s. 84 – 96).
- Попов, К. (1979)** Местните названия в Разложко. София: БАН (Popov, K. Mestnite nazvania v Razlozhko. Sofia: BAN).
- Роячки, Ст. (2000)** 100 години храм „Св. Димитър Солунски (Миrotомиви)“. Благоевград (Royachki, St. 100 godini hram “Sv. Dimitar Solunski (Mirotomivi)”, Blagoevgrad.
- Стрезов, Г. (1891)** Два санджака от Източна Македония. // *Периодично списание на Българското книжовно дружество в Средец*, кн. XXXVI и XXXVII, София (Strezov, G. Dva sandzhaka ot Iztochna Makedonia. // *Periodichno spisanie na Balgorskoto knizhovno druzhestvo v Sredets*, кн. XXXVI i XXXVII. Sofia).
- Съобщение, 1930** Съобщение за открита раннохристиянска гробница при църквата в с. Падеш, Горноджумайско. // *Пирин*, № 4 (Saobshtenie za otkrita rannohristiyanska grobnica pri carkvata v s. Padesh. // *Pirin*, № 4).
- Чолева-Димитрова, А. (2002):** *Селищни имена в Югозападна България. Изследване. Речник*. София: Пенсофт (Choleva-Dimitrova, A. Selishtnite imena v Jugozapadna Bulgaria. Izsledvane. Rechnik. Sofia: Pensoft).
- Чолева-Димитрова, А. (2002)а:** Произход и значение на селищните имена от Санданско. // *Македонски преглед*, №2, с. 87 – 108 (Choleva-Dimitrova, A. Proizhod i znachenie na selishtnite imena ot Sandansko. // *Makedonski pregled*, №2, s. 87 – 108).
- Чолева-Димитрова, А. (2011)** Старинни лични имена, запазени в микропоними от с. Градево, Благоевградско. // *Македонски преглед* № 1, с. 88 – 96 (Choleva-Dimitrova, A. Starinni licni imena, zapazeni v mikrotoponimi ot s. Gradevo, Blagoevgradsko. // *Makedonski pregled*, №1, s. 88 – 96).
- Чолева-Димитрова, А. (2014)** Местни имена от с. Полена, Благоевградско. // *Македонски преглед*, № 1, с. 47 – 62 (Choleva-Dimitrova, A. Mestni imena ot s. Polena, Blagoevgradsko. // *Makedonski pregled*, № 1, с. 47 – 62).
- Чолева-Димитрова, А. (2015)** Селищните имена в Благоевградския регион. – В: *Лингвистиката: история, предизвикателства, перспективи (Сборник в чест на 80-годишнината на проф. д-р Иван Кочев)*. Благоевград: УИ Неофит Рилски., с. 35 – 40 (Choleva-Dimitrova, A. Selishtnite imena v Blagoevgradskia region. – V: *Lingvistikata: istoria, predizvikatelstva, perspektivi (Sbornik v chest na 80-godishninata na prof. d-r Ivan Kochev)*. Blagoevgrad: UI Neofit Rilski, s. 35 – 40).

Списък на съкращенията

БЕР – Български етимологичен речник

ЖИ – жителско име

м. – местност

МИ – местно име

РБЕ – Речник на българския език

СИ – селищно име

Copyright © 2024 Ivova. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International Licence [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)